

OMBUDSMANKA ZHODNOTILA SVOJE FUNKČNÉ OBDOBIE

(Bratislava, 24. marca) Verejná ochrankyňa práv **Mária Patakyová** zhodnotila svoje pôsobenie počas päťročného funkčného obdobia. Za uplynulé roky sa venovala viacerým oblastiam ochrany ľudských práv, päťkrát sa obrátila na Ústavný súd Slovenskej republiky, dvakrát predložila Národnej rade Slovenskej republiky mimoriadnu správu. Kancelária sa pod jej vedením začala prezentovať novou vizuálnou identitou, ktorej autori za ňu získali Národnú cenu za dizajn a od nového roka má kancelária aj novú prehľadnú webovú stránku.

„Počas môjho funkčného obdobia som vyvíjala maximálne úsilie na to, aby sa v rôznych oblastiach nedodržiavania základných práv a slobôd podarilo dosiahnuť zmenu k lepšiemu. Obracala som sa na Ústavný súd, predkladala som mimoriadne správy, dokonca som prvýkrát v histórii úradu vstúpila ako tretia strana do konania pred Európskym súdom pre ľudské práva (ESLP),“ uviedla k svojej činnosti verejná ochrankyňa práv Mária Patakyová.

Zhodnotenie v číslach

Počas funkčného obdobia ombudsmanky Márie Patakyovej sa na ňu občania a občianky obrátili spolu s 11 929 agendovými písomnosťami, z toho so 7 462 podnetmi.

Za posledných päť rokov bol najväčší záujem podávateľov a podávateľiek o preskúmanie možného porušenia základných práv a slobôd v roku 2020.

Priority a ochrana práv zraniteľných skupín

Verejná ochrankyňa práv v roku 2017 po nástupe do funkcie informovala, že sa zameria na ochranu práv pacientov, seniorov, ľudí v tieni, živnostníkov, malých a stredných podnikateľov, ale aj žiakov a študentov či budúce generácie.

Počas vykonávania funkcie vykonala viaceré prieskumy, medzi nimi napríklad prieskum so zameraním sa na ochranu práv seniorov v zariadeniach, bezbariérovosť v železničnej doprave či ochranu práv žien počas pôrodov. V súvislosti s odporúčaniami týkajúcimi sa zavedenia štandardov v pôrodníckej starostlivosti reagovalo ministerstvo zdravotníctva ich vytvorením na jeseň minulého roka.

Ombudsmanka sa kontinuálne venovala aj ochrane práv LGBTI ľudí, v súvislosti s čím pripravila stanovisko k ochrane práv párov rovnakého pohlavia. Riešila tiež podnety týkajúce sa tranzície transrodových osôb, ako aj neudelenia pobytu manželovi slovenského občana pochádzajúceho z krajiny mimo Európskej únie.

Podania na Ústavný súd a mimoriadne správy

Ombudsmanka Mária Patakyová využila svoje oprávnenie obrátiť sa s podaním na Ústavný súd v piatich prípadoch: vo veci poplatkov za komunálny odpad, vo veci diskriminačných podmienok na získanie príspevkov pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, vo veci materského príslušníkov silových a záchranárskych zborov, vo veci práva profesionálnych

vojakov na združovanie v odboroch, vo veci súladu niektorých ustanovení zákona o ochrane verejného zdravia s Ústavou Slovenskej republiky.

Ústavný súd sa v dvoch prípadoch z väčšej časti stotožnil s návrhom verejnej ochrankyne práv (kompenzačné príspevky a ustanovenia zákona o ochrane verejného zdravia). V jednom prípade sa súd formálne nestotožnil s návrhom, ale obsahovo áno, čo viedlo k zmene zákona k lepšiemu (poplatky za komunálny odpad a hrozba exekúcií deťom za dlhy ich rodičov).

Verejná ochrankyňa práv predložila parlamentu dve mimoriadne správy, jedna sa týkala reštitučných konaní a druhá environmentálnych záťaží a ochrany životného prostredia.

Pandémia, vojna a aktivity verejnej ochrankyne práv

Ombudsmanka sa počas pandémie venovala problematike povinnej štátnej karantény, ktorá bola napokon vďaka jej podaniu Ústavným súdom zrušená. Poukazovala tiež na problematiku neumožňovania sprevádzajúcich osôb pri pôrode, oddelovanie predčasne narodených detí od rodičov či uzatváranie celých marginalizovaných rómskych komunít a žiadala o nápravu.

V aktuálnej situácii, v ktorej Ukrajina čelí vojne a mnohí ľudia z nej sú na úteku, ombudsmanka s tímom navštívila hranicu vo Vyšnom Nemeckom, dočasný núdzový tábor v Humennom i ubytovacie zariadenie v Gabčíkove. Pripravila [informačné materiály v ukrajinskom jazyku](#), aby mali dotknutí ľudia predstavu, v akých situáciách im môže pomôcť.

Nadväznosť na prácu Jany Dubovcovej

Mária Patakyová sa na začiatku funkčného obdobia vyjadrila, že nadviaže na prácu predchádzajúcej ombudsmanky Jany Dubovcovej. Vo svojej činnosti sa aktívne venovala problematike segregácie a diskriminácie vo vzdelávacom procese, pripomienkovala školský zákon, komunikovala s ministerstvom vnútra ohľadom vyhradených priestorov na policajných staniciach a obstarania kamerových systémov. Angažovala sa tiež v prípade policajnej razie v Moldave nad Bodvou, a to vstupom do konania na úrovni ESLP poskytnutím stanoviska (Amicus curiae), ako aj účasťou na viacerých súdnych pojednávaniach na domácich súdoch.

Nové témy

Verejná ochrankyňa práv sa zaoberala aj niekoľkými novými témami. Od roku 2018 sa napríklad venovala ochrane práv žien sterilizovaných v rozpore s právom, ktorým sa vláda v minulom roku ospravedlnila. Venovala sa tiež pôrodníctvu a ochrane ľudských práv rodiacich žien.

Nová vizuálna identita a webové sídlo

Verejná ochrankyňa práv na začiatku svojho funkčného obdobia predstavila v rámci vízie zmenu kancelárie na moderný online úrad. Od roku 2019 sa kancelária prezentuje v novej vizuálnej identite a od začiatku roka 2022 má spustené [nové webové sídlo](#), ktoré je prehľadné a prístupné.

Na informovanie verejnosti kancelária používa informačný materiál pod názvom Ombudsmankin sprievodca galaxiou orgánov verejnej správy, ktorý približuje pôsobnosť inštitúcie. Materiál je k dispozícii v šiestich jazykoch – [slovenskom](#), [anglickom](#), [nemeckom](#), [maďarskom](#), [rómskom](#) a [ukrajinskom](#).